

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ



191038



รายงานการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายใน

The Factors critical to the Cost of Internal Audit

สุจินต์ เฟ็มพิทักษ์

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2555

พ.ศ. 2555

600255657

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ



191038

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายใน
The Factors critical to the Cost of Internal Audit



สุจินต์ เพิ่มพิทักษ์

ทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2555

ชื่อโครงการ

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายใน

The Factors critical to the Cost of Internal Audit

ชื่อผู้วิจัย

สุจินต์ เพิ่มพิทักษ์

ระยะเวลาทำวิจัย

กันยายน 2552 – มิถุนายน 2555

ผู้สนับสนุนการวิจัย

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

191038

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บริการงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในทั้งกรณีให้บริการจากผู้ให้บริการภายนอกและหน่วยงานตรวจสอบภายในให้บริการหน่วยงานภายในองค์กรเองและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในทั้งสองกรณี อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรต่าง ๆ ที่จะได้ใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลหรือแนวทางในการสร้างมาตรฐานการกำหนดต้นทุนของการตรวจสอบภายในรวมทั้งเป็นแนวทางให้ผู้บริหารใช้ในการจัดการหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากผู้ตรวจสอบภายในที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้บริการจากภายนอกและผู้ให้บริการภายใน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในองค์กรซึ่งอยู่ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างและจากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดพบว่า ส่วนใหญ่มีหน่วยงานตรวจสอบภายในองค์กรโดยร้อยละ 67.82 ไม่เคยใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก

ประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในในกรณีใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอกพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้บริการการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนการตรวจสอบภายในมากที่สุดคือ ความซับซ้อนของธุรกิจ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนตามประเภทของการตรวจสอบภายในพบว่า การตรวจสอบภายในทุกประเภท ให้ความยากง่าย ความซับซ้อนของงานที่ตรวจสอบเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนการตรวจสอบภายในมากที่สุด นอกจากนี้เมื่อหาความสัมพันธ์ของ 4 ปัจจัยหลักได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร สถานภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับผู้ให้บริการภายนอก และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้ให้บริการภายนอกพบว่า ปัจจัยด้านผู้ให้บริการภายนอกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้ให้บริการและปัจจัยด้านสถานภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้ให้บริการภายนอก

ประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายใน กรณีการให้บริการหน่วยงานตรวจสอบภายในขององค์กรพบว่า องค์กรส่วนใหญ่มีการกำหนดเป็นงบประมาณสำหรับหน่วยงานตรวจสอบภายใน โดยการที่โครงสร้างขององค์กรมีสาขาย่อยหรือบริษัทย่อยที่ต้องไปตรวจสอบเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนการตรวจสอบภายในมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อ

ต้นทุนการตรวจสอบภายในเมื่อพิจารณาตามประเภทของการตรวจสอบภายในพบว่า มีเพียงการตรวจสอบสารสนเทศที่ปัจจัยเกี่ยวกับการใช้ผู้มีความชำนาญเป็นพิเศษมีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในมากที่สุด ส่วนการตรวจสอบภายในอื่นพบว่า ความยากง่าย ความซับซ้อนของงานที่ตรวจสอบเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในมากที่สุด นอกจากนี้เมื่อหาความสัมพันธ์ของ 6 ปัจจัยหลักได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร คุณภาพของเจ้าหน้าที่ คุณภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายใน ค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานตรวจและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พบว่า ปัจจัยด้านคุณภาพของหน่วยงานตรวจสอบภายในและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานตรวจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับทุกปัจจัย ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร คุณภาพของเจ้าหน้าที่และค่าตอบแทนมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับทุกปัจจัยยกเว้นปัจจัยด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้

ประเด็นเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนการตรวจสอบภายในระหว่างการใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอกกับการใช้บริการหน่วยงานตรวจสอบภายในพบว่า สำหรับการใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก ความซับซ้อนของธุรกิจ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในมากที่สุดในขณะที่การใช้บริการหน่วยงานตรวจสอบภายในกิจการ โครงสร้างองค์กรที่มีสาขาย่อยหรือบริษัทย่อยที่ต้องไปตรวจสอบเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในมากที่สุด

ABSTRACT

191038

The purpose of this study is to investigate the factors critical to the cost of internal audit of the listed companies of the Stock Exchange of Thailand. This research will be useful in setting the cost of internal audit standards and valuable for the executives to manage the Internal Audit department. This is a survey research which information was collected from the internal auditors who worked in the listed companies of the Stock Exchange of Thailand. Most of the samples worked in the property companies and construction firms. The researcher found that almost of the samples, companies had their own Internal Audit department and 67.82% of the companies never used the services from outsource consultants.

The most critical factor of the internal audit cost was the complexity of the business. Depending the types of the internal audit, the researcher found that the internal auditors regarded the degree of the difficulty of the task as the most critical factor as well. Considering the 4 main factors namely the environment within the organization, the status of the Internal Audit department towards outsource consultants, the contexts concerning the internal firms from outsource consultant and the relationship between the organization and outside consultants, the researcher found that the factors of the Internal Audit firms from outsource consultants related moderately and positively with the relationship between the organization and the consultants. Moreover, the status of the Internal Audit department related moderately and positively with the relationship between the organization and the consultants.

The factor critical to the cost of internal audit problems when the Internal Audit department was used that most organizations had a pre-set budget. The branches or subsidiaries are the biggest factors that critical to the cost of internal audit.

From the research, only information technology auditing required the use of a specialist and affected the cost of internal audit the most while the difficulty of the tasks charged the most. Concerning the relationship of the 6 main factors, namely the environment within the organization, the quality of staff, the quality of the internal audit firms, audit wages, the audit expense and equipment, the quality of the internal audit firms and the audit expense was related moderately and positively with all factors. Also, the environment within the organization, the quality of the internal audit staff and the audit wages were moderately and positively related to all factors except the equipment.

191038

By comparing the critical costs between the outsource consultants and the internal auditors of the companies, for the internal audit by the outsource consultants, the complexity of the business had an influence on the cost of the consultants while the branches or subsidiaries were the most critical factors that mostly affected the cost of an internal audit.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่ให้การสนับสนุนเงินทุนในการทำงานวิจัย ดร.สุธา เจียรนัยกุลวานิช คณบดีคณะบัญชี ที่ให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ผศ.ปราณี สวัสดิ์สรรพ หัวหน้าศูนย์บริการวิชาการ ที่ให้คำแนะนำจนได้โครงร่างงานวิจัยที่สมบูรณ์และอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ รศ.สุภา สิทธิเลิศประสิทธิ์ นักวิจัยพี่เลี้ยงที่ให้คำแนะนำกระทั่งรายงานวิจัยครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการตรวจสอบภายในที่ให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้และท่านอื่นๆ ที่มีได้เอื้อนามมา ณ ที่นี้ที่ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจ

ท้ายที่สุดนี้ ความสำเร็จใดๆ ที่จะเกิดแก่งานวิจัย ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณและผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญเรื่อง	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
กระบวนการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน	6
แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน	9
มาตรฐานในการปฏิบัติงานสำหรับวิชาชีพการตรวจสอบภายในและ	10
จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน	
ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบภายใน	13
ความแตกต่างระหว่างการตรวจสอบภายในกับการสอบบัญชี	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	18
รูปแบบการวิจัย	18
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	19
เกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือวัดและเกณฑ์ในการแปลความหมาย	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การประมวลผลข้อมูล	21
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	21

บทที่ 4 ผลการวิจัย	22
ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับองค์กรที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่	22
ส่วนที่ 2 การใช้บริการจากหน่วยงานตรวจสอบภายนอก	32
ส่วนที่ 3 การใช้บริการหน่วยงานตรวจสอบภายในของกิจการเอง	46
ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนการตรวจสอบ ภายในระหว่างการให้บริการจากหน่วยงานตรวจสอบภายนอก กับหน่วยงานตรวจสอบภายในกิจการ	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	57
สรุปและอภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	64
ประวัติย่อผู้วิจัย	73

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	อัตราร้อยละของการใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก
ตารางที่ 2.1	คุณสมบัติและการพัฒนาความรู้ของผู้ตรวจสอบภายใน
ตารางที่ 2.2	ประมวลจรรยาบรรณผู้ตรวจสอบภายใน
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์กรที่ผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดอยู่
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มอุตสาหกรรมที่องค์กรของ ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละขององค์กรที่มีและไม่มีหน่วยงานตรวจสอบภายในของ ตนเองและจำนวนบุคลากรในหน่วยงานตรวจสอบภายใน
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของการใช้บริการงานตรวจสอบภายในจากผู้ให้บริการ ภายนอก
ตารางที่ 4.5	จำนวนการให้บริการงานตรวจสอบภายในจากผู้ให้บริการภายนอกแยกตาม กลุ่มอุตสาหกรรม
ตารางที่ 4.6	ประเภทของงานตรวจสอบภายในที่องค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามมักใช้ บริการจากผู้ให้บริการภายนอก
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของ การตรวจสอบภายใน
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการ ตรวจสอบภายในเมื่อแบ่งตามประเภทของการตรวจสอบภายใน
ตารางที่ 4.9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยวิธีของ สเปียร์แมน ของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายใน แยกตามปัจจัย รายชื่อ
ตารางที่ 4.10	ทดสอบความเป็นเอกมิติของแต่ละปัจจัย
ตารางที่ 4.11	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยวิธีของสเปียร์แมน ของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในแยกตามปัจจัย ใหญ่ 6 ข้อ
ตารางที่ 4.12	ข้อมูลทั่วไป

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายใน	47
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในเมื่อแบ่งตามประเภทของการตรวจสอบภายใน	48
ตารางที่ 4.15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยวิธีของสเปียร์แมนของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในแยกตามปัจจัยรายชื่อ	51
ตารางที่ 4.16	ทดสอบความเป็นเอกมิติของแต่ละปัจจัย	54
ตารางที่ 4.17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยวิธีของสเปียร์แมนของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนของการตรวจสอบภายในแยกตามปัจจัยใหญ่ 4 ข้อ	55
ตารางที่ 4.18	การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสำคัญต่อต้นทุนการตรวจสอบภายในระหว่างผู้ให้บริการภายนอกกับหน่วยงานตรวจสอบภายใน	56

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	3
ภาพที่ 1.2	4